

Rusko oboroževanje proti Rumuniji.

Po bukareških vesteh delajo Rusi v južni Besarabiji zlasti na rumunski meji obširne priprave in sicer: Mejne stražne čete dobivajo ojačenja vsak dan. V Ismail je došlo več pelotnih in kozakiških polkov. Na utrjeni črti Reni—Catal—Ismail—Vilkav ob Donavi do morja pa gradijo neprestano nove utrdbe. Staro trdnjavo Ismail so čisto moderno prezidali in bo v slučaju napada najmočnejše oporišče za brambo južne Besarabije. Vse odredbe so brambnega značaja. Donavsko brodovje je dobilo še dva torpedna in dva podmorska čolna. Več so jih namestili v Reni.

Pflanzler-Baltinov most v Černovicah.

(Izvirni dopis.)

Dne 29. marca se je v Černovicah izročil prometu nov železni most čez reko Prut, kateri je bil o priliki ruskega vpada porušen. Popravljali so most tudi slovenski pionirji. Slovesnosti se je udeležil sam zborni poveljnik general Pflanzler-Baltin. Po slovesni otvoritvi so vojaki svojemu poveljniku in gostom defilirali. Pionirji so svoj nastop končali s slovesnim obhodom z godbo na čelu. Po defiliranju je višji poveljnik osebno pohvalil vrle pionirje. Tako se je ta most izročil prometu. Most nosi na pročelju svoje ime: „Baron Pflanzler-Baltinov most.“ Ljudstva se je kar trlo okoli od veselja in radosti, da bi si skoraj mislili, da je že konec vojne. Tako je zapustila naša stotinja zgodovinski spomin v tej svetovni borbi, kot časten spomin slovenskih pionirjev na izhodu.

Predno se pa poslovim od tu in gremo da ne vemo kam, želimo vsem prijateljem in znancem ter bralecem „Slovenskega Gospodarja“ in „Straže“ zdrave in vesele velikonočne praznike s prisrčnimi pozdravi na vse domače, žene in dekleta. Do skorajšnjega svidenja! Upamo, da nam trobenta miru skoro že zaobje in naznani: Hrabri vojščaki, domov se podajte! Zdravstvijte! — Boštjan Kristovič iz Maribora; Franc Vreča, Stabni narednik, Radgona; Jožef Gregorec, četovodja, Hajdin, Ptuj; Karl Rađer, četovodja, Loka pri Zidanemestu; Franc Kovačec, desetnik, Sv. Marjeta, Moškanjci; Izidor Jušap, poddesetnik, Sv. Stefan, Koroško; Franc Znidaršič, Studene-Radna, Kranjsko; Anton Šerbec, Rajhenburg; Alojz Borovnik, Bevče pri Velenju; Filip Slabe, Postojna; Peter Bizjak, Postojna; Jožef Zgonik, Volčja Draga; Vincenc Martelanc, Volčja Draga; Matija Jeraj, Rečica; Franc Prisljan, Rečica; Vincenc Šetar, Sv. Lovrenc na Dravskem polju; Jožef Korošec, Bezuljak; Anton Keršič, Trbovlje; Franc Bezjak, Ptuj, Šlonjce; Anton Kristovič, Sv. Marko, Ptuj; Janez Dopler, Maribor; Rudolf Pirtošek, Šoštanj; Jan. Rehhar, Celje; Henrik Streicher, poddesetnik iz Radgona.

Rusko kmetijstvo.

Stevilke o letu 1915 kažejo, da je rusko poljedelstvo v vojni zelo trpelo. Ker so se Rusi morali umakniti, so morali zapustiti najbolj plodno zemljo na Poljskem in v Beli Rusiji. Zmanjkalo je delavcev, in poljedelskih strojev ni bilo mogoče uvažati in za to se je površina obdelanega polja zelo zmanjšala. Letina bi se zadostovala za ljudsko prehrano, pa železnice niso mogle rešiti svoje naloge. Najbolj je trpela živinoreja. Poljedelsko ministrstvo je dognalo, da je število živine padlo za polovico. Največ so trpele mlekarne, vrednost mlečnih izdelkov je padla za 80 odst.; znatno je padlo tudi perutninarstvo, ribarstvo in gozdarstvo.

Francosko bojišče.

Pred Verdunom so Nemci dosegli zadnji čas 3 važnejše uspehe. Dne 30. marca so na severozahodni strani zasedli vas Malancourt in sosednje utrdbe. — Dne 1. aprila pa so na zahodni in severozahodni strani vasi Vaux (severozahodno od Verduna) zavzeli tamošnje francoske postojanke. — Po izredno srditih bojih pa so se dne 2. aprila južno od utrdbe Douaumont polastili Nemci večjih sovražnih okopov. — Sicer pa na celi zapadni fronti nobenih posebnih dogodkov.

Srbija.**Javna katoliška kapela v Belgradu.**

Iz vojnega poročevalskega stana: Dasi je bilo v Belgradu že v miru približno 8000 katoliških vernikov, ni bilo v mestu nobene katoliške cerkve, marveč le kapela na avstrijskem poslanstvu. Prva skrb vojne uprave je bila, da preskrbi katoliškim vernikom v armadi in med civilnim prebivalstvom primeren prostor za obhajanje službe božje. V to svrhu je izbralo prestolno dvorano v razstreljeni kraljevi palači. V nedeljo, dne 2. aprila, je daroval v novi hiši Božji prvo sveto daritev v to v prvi vrsti poklicani katoliški duhovnik: apostolski vojni vikar namestni

skoč Bjelik, najvišji dušni pastir naše armade. Navzoč je bil celokupni častniški zbor, vojaška vlada, posadka in na tisoče civilnega katoliškega občinstva. Pridružil se je tudi zgodovinski dih: Po prijatelju naše monarhije, kralju Milanu, zgrajeni sijajni konak je našel ta dan svojo najdostojnejšo uporabo. Tem povodom je apostolski vojni vikar izročil svojemu namenu 10.000 K, ki jih je daroval Sv. Oče za bedno srbsko prebivalstvo. Skoč Bjelik je sprejel belgrajškega župana dr. Velkoviča z več odborniki in mu s kratkim nagovorom izročil del gornjega zneska; večji del pa se je razdelil na posamezna okrožna poveljstva.

Ponarejena zdravila za srbsko vojsko.

Pred kratkim so se razširile vesti, da so Bolgari med vojnim plenom, katerega so vzeli Srbom, našli zdravila, katera so bila narejena v Italiji za srbsko armado. Kemična preiskava je pokazala, da so ta zdravila ponarejena in da nimajo v sebi prav nobene zdravilne moči. Sedaj se uradno poroča o ti „veliki“ laški pomoči. Med vojnim plenom, katerega so vzeli Bolgari Srbom v Nišu, se je našlo veliko zavitkov laških zdravil, katera so bila preiskana in se je dognalo, da so dosedaj na neznan način ponarejena. Ti zavitki imajo napis: „Stabilimento farmaceutico G. Brenti, Milano.“ — Lahki goljufajo pač celi svet.

Naš vojni minister v Cetinju.

Vojni minister baron Krobatin je prispel dne 31. marca v Cetinje, kjer so ga sprejeli naši častniki in uradniki ter črnogorska duhovščina in mnogi črnogorski častniki v paradni uniformi s generalom Miljutinom Vukočičem, polbratom kraljice Milene, na čelu. Metropolit Mitrofan je pozdravil ministra s posebnim nagovorom, v katerem je povdarjal, da so se naše čete od prvega dne okupacije napram prebivalstvu vzorno obnašale in se zahvaljeval za skrb in brigo, ki jo posveča naša vojaška uprava narodu in deželi. Prosil je ministra, da sporoči Nj. Veličanstva zahvalnost in skromno mišljenje črnogorskega prebivalstva. Pri defiliranju častne stotnije je pohvalil minister vzorno strumnost plznskih domobrancev. — Dne 1. aprila je odpotoval vojni minister Krobatin v Skader.

Zračni napadi na Angleško.

Nemški zrakoplovci so od dne 31. marca do dne 4. aprila vsako noč obiskali angleško obal, kjer so z bombami napravili obilo škode. Pri prvem poletu so padale bombe tudi na London.

Slovenske žrtve za domovino.

— **Janez Brežnik.** V rezervni bolnici v Ljubljani je umrl vsled hude rane, zadobljene na južnem bojišču, desetnik Janez Brežnik iz Lopaté pri Celju. Bil je vobče znan in priljubljen tesarski mojster. Po eninpolletnem zvestem službovanju na bojišču je dal velikodušno življenje za domovino, v 32. letu svoje starosti. Mir njegovi duši!

— **Franc Emeršič, Franc Gavez in Mart. Rakuš.** Anton Belšak, doma od Sv. Barbare v Halozah, nam poroča z italijanskega bojišča: Do sedaj so padli pri moji četi sledeči moji rojaki: Franc Emeršič iz Paradiža. Dobil je strel v trebuh na Doberdovski planoti meseca oktobra 1915. Drugi je Fr. Gavez iz Brezovca. Vzoren mladenič, star 20 let, je daroval svoje mlado življenje za cesarja in domovino. Bil je od granate zadet v trebuh dne 30. decembra 1915. Tretji: Martin Rakuš, je bil od sovražne granate v glavo zadet in je takoj izdihnil svojo blago dušo meseca januarja 1916. Bili smo si vsi najboljši prijatelji. Sedaj jih že krije kraška zemlja. Spavajte sladko, dragi mi prijatelji!

— **Jakob Herman.** Od Sv. Jurija ob Ščavnici so nam poročali: Čez dolgih šest mesecev so sprejeli stariši žalostno poročilo, da je dne 9. avg. 1915 bil od sovražne krogle zadet Jakob Herman iz Okoslavec ter je dne 15. avgusta 1915 v bolnišnici Horodenka v Galiciji umrl. Bil je blag in vzoren mladenič. Z desetnikom Franjo Perovcem iz Šoštanja sta si bila najboljša prijatelja v bojni črti ter sta bila en dan ranjena in skupaj v bolnišnici, kjer je Jakob umrl. Počivaj sladko, blagi mladenič, ker preli si kri za dom in cesarja!

— **Veber Miha.** Od Sv. Duha na Ostrem Vrhu: Žrtvoval je svoje življenje katoliško-naroden vrl mladenič Miha Veber, edini sin svojih starišev. Ko je prišel v jeseni 1915 za 14 dni domov na dopust, je rekel, da njega Italijan ne bo nikdar ujel, da se ne da ujeti. Tepel se bo za dom in cesarja do zadnje kaplje krvi in tako se je tudi zgodilo. Dne 20. sušca je padel na italijanskem bojišču. Naj počiva v miru!

— **Franc Viher.** Od Sv. Miklavža pri Ormožu se nam poroča: Nedavno smo dobili poročilo, da blagega mladeniča Franca Viher ni več med živimi. Padel je vojaške smrti za domovino že 4. junija

1915 pri Gorici. Bojeval se je v Galiciji in tudi z Lacom se je moral bojevati, pa le komaj 4 dni. Bil je naročnik „Slovenskega Gospodarja“ in „Straže.“ Tovariš njegov je bil Janez Bogdan iz Cezanjevca pri Ljutomeru, ki je naznanil tudi njegovo smrt domačim. Naj mu bo goriška zemlja lahka!

Razne novice.

* **10letnica nadškofa dr. Sedeja.** Goriški knezo nadškof dr. Fr. Sedej je obhajal dne 25. marca v Zatičini na Dolenjskem 10letnico svojega školovanja. Vsled vojnih dogodkov je moral visoki slovenski cerkveni knez, dasiravno nerad, zapustiti solnčno Gorico in se je s svojim bogoslovjem in mnogimi duhovniki vred naselil v starodavnem samostanu v Zatičini. Odličnemu slovenskemu knezu še na mnoga leta in na skorajšnje vrnitev v Gorico!

* **Duhovniška vest.** Č. g. Pavel Živortnik, kaplan pri Sv. Lenartu v Slov. gor., je imenovan za vojnega kurata v rezervi.

* **32letnica „Dolenjskih Novic.“** To, kar je naš „Slovenski Gospodar“ slovenskostajerskemu ljudstvu, to so „Dolenjske Novice“ dolenjskim (kranjskim) kmetom. Dne 30. marca 1916 je nastopil vrli naš dolenjski sobojevnik svoj 32. rojstni dan. Kakor so „Dolenjske Novice“ dosedaj vrlo navažale naše dolenjske kmečke tovariše za izpolnjevanje verskih, narodnih, avstrijskih in kmečkih dolžnosti, tako naj vodijo tudi v bodoče dolenjsko slovensko ljudstvo po potu sreče in blagostanja.

* **„Ulica nadvojvoda Evgena“ v Mariboru.** Mariborski mestni svet je v svoji seji dne 23. februarja 1916 sklenil, prekrstiti dosedanje „Meščansko ulico“ v „Ulico nadvojvoda Evgena“, kot znak hvalečnosti za spretno vodstvo v vojski zoper našega dednega sovražnika. Nadvojvoda-vojskovodja se je dne 22. marca izrazil napram mestnemu zastopstvu, da je pripravljeno, da dotična ulica nosi njegovo ime. Nadvojvoda je daroval ob tej priliki večjo svoto za občekoristne namene.

* **Lepa navada.** V soboto, dne 1. aprila, sem v neki zavedni župniji v Slovenskih goricah našel pred znamenjem sv. križa zbranih večje število ljudi, ki so glasno molili sv. rožni venec za srečni in skorajšnji izid voške.

* **Majnikova pobožnost na Ogrskem.** Na konferenci ogrskih škofov so sklenili po vseh ogrskih cerkvah prvo nedeljo v maju imeti skupno sv. obhajilo v zahvalo, da se je ravno mesca maja lanskega leta obrnila vojna nam v korist. — Na konferenci se je tudi govorilo o delu duhovnikov za vojne invalide, sirote in ujetnike in o udeležbi škofov pri novem ogrskem vojnem posojilu.

* **Odlikovani učitelji-vojaki.** Jernej Pavlič, učitelj pri Sv. Andražu v Leskovcu, poročnik 26. domobranskega pešpolka, in Julij Friedl, učitelj v Sliivnici pri Mariboru in poročnik 26. domobranskega pešpolka, sta bila odlikovana s srebrno hrabrostno kolajno II. razreda. — Najvišje pohvalno priznanje so prejeli Tomaž Stani, učitelj v Rušah, Martin Vodenik, nadučitelj na Gornji Kungoti, in Avgust Ahlič, nadučitelj pri Sv. Marjeti na Dravskem polju, vsi trije v vojaški službi rezervne bolnišnice štev. 1 v Mariboru.

* **Iz učiteljske službe.** Katarina Čeh, nadučiteljova soproga pri Sv. Emi, je imenovana za učiteljico ročnih del istotam. — Stalna učiteljica Klotilda Hiti je imenovana za stalno učiteljico v Sromljah.

* **Za vojne invalide.** Na Dunaju se je ustanovila posebna pisarna, ki daje vojnim invalidom brezplačne nasvete in pomoč v vseh njihovih zahtevah napram vojaškemu erarju. Ako se torej invalidu glede invalidne ali vzdrževalne podpore godi krivica, se naj obrne na sledeči naslov: „Militärischer Beirat im k. k. Arbeitsvermittlungsinstitut, Dunaj, VII., Neubaugürtel 32, Ecke Seidengasse.“

* **Za vdove padlih vojakov.** Na Dunaju se je ustanovila pisarna, ki daje nasvete v vseh važnih zadevah vdov padlih vojakov. Če torej ima vdova kako zamotano pravno, zapuščinsko ali kako drugo enako zadevo, se lahko obrne na omenjeno pisarno, ki daje brezplačna, a točna pojasnila. Naslov: „Kuratorium für Kriegerwitwen Dunaj, 4. okraj, Grosse Neuzasse št. 8.“

* **Prebiranje 18letnih.** Mladenci, ki so rojeni v času od 1. januarja do 31. decembra 1898, se morajo najpozneje do 7. aprila oglasiti pri občini, kjer stanujejo. Vsak, ki se je oglasil, dobi črnovojniško izkaznico, katero mora dobro shraniti za prebiranje. S to izkaznico ima dotični na dan prebiranja prosto vožnjo po železnici. Od prebiranja opršeni so mladeniči, ki jim manjka roka ali noga, taki, ki so slepi na obeh očeh, gluho-nemi, bebeci ali sodnijsko proglašeni slaboumni itd. Bojzastni morajo priti k naboru, a predložiti morajo dokazilo svoje bolezni. Nabori se bodo vršili v času od 14. aprila do 1. maja 1916. Kdor se pri občini ne bi oglasil, ali ne bi prišel k prebiranju, se bo strogo kaznoval.